

EŞİT KÖŞE

Aylin Löle

“VERGILIUS VE DÜNYANIN 9. BÜYÜK ÜLKESİ”

“**P**ossunt quia posse videntur” demişti Romalı şair Vergilius... “Yapabilirler çünkü yapabileceklerini düşünüyorlar”... Kimlerden mi bahsediyorum? Gönüllülerden... Dünyadaki tüm gönüllüleri bir araya toplasak, sizce kaç kişi olur? Hemen cevap vereyim, 970 milyondan fazla. Bu da dünyanın 9. büyük ülkesi anlamına geliyor... Ne ihtisamlı bir büyüklük değil mi?

Peki siz en son, ne zaman ve kimin için gönüllülük yaptınız? Kadınlar, çocuklar, göçmenler, engelliler, gençler, yaşlılar, doğa, hayvanlar, iklim değişikliği? Hiçbiri mi?

“Ben ne yapabilirim ki?” diyenler için küçük bir hatırlatma: Bireylerin sahip oldukları bilgi, beceri ve kaynaklarını; toplumsal yarar için, çıkar gözetmeksizin, karşılık beklemeden, bir sivil toplum kuruluşunun amacı doğrultusunda ya da bireyler için kullanmaları” anlamına geliyor gönüllülük... Bireyin topluluğa dahil olmasının bir ifadesi aslında gönüllülük.

“Gönüllülük topluluğa güç, esneklik, dayanışma ve sosyal uyum sağlayan bir kaynaktır. Saygıyı besleyerek çeşitlilik, eşitlik ve herkesin katılımına yönelik olumlu bir sosyal değişim getirme yetisine sahiptir. Gönüllülük toplumun en yaşamsal varlıkları arasındadır” diye tanımlıyor gönüllülüğü Güney Koreli politikacı ve Birleşmiş Milletler (BM) eski Genel Sekreteri Ban Ki-Moon.

Tanımları geçtik, biraz da rakamlardan devam edelim... Dünya Bankası’nın 2022 tahmini, bu yıl 3.3 milyar insanın günlük 5.50 dolarlık yoksulluk sınırının altında yaşayacağı ve bu rakamın insanlığın yarısına yaklaşacağı yönünde. Oxfam 2022 First Crisis, Then Catastrophe brifingine göre, G-20 liderleri, IMF ve Dünya Bankası derhal harekete geçmedikçe enflasyon, eşitsizlik ve Covid-19 krizleri 2022’de çeyrek milyardan fazla insanı aşırı yoksulluğa itebilir uyarısında bulunuyor.

Dünya Bankası 2022’de 3.3 milyar insanın günlük 5.50 dolarlık yoksulluk sınırının altında yaşayacağı ve insanlığın yarısına yaklaşacağını tahmin ediyor. İklim çöküşü, savaş, çatışma ve küresel olarak başarısız bir ekonomik sistem, 42 ülkede hali hazırda 161 milyondan fazla insanın akut açlıktan muzdarip olduğu anlamına geliyor.

Tüm dünyada eşitsizlikler artıyor, servet dağılımındaki dengesizlik her geçen gün artarken, peki bizim sorumluluğumuza ne düşünüyor? Hiçbir şey yapmadan duracak mısınız yoksa bu kötü gidişatı durdurabilmek adına bir çaba gösterecek misiniz?

Sorunun cevabını vermeden önce Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı’nın (TÜSEV), geçtiğimiz aylarda yayınladığı Türkiye’de Bireysel Bağışçılık ve Hayırseverlik Raporu’na göz atmakta fayda var.

İlki 2006 yılında, ‘Türkiye’de Hayırseverlik: Vatandaşlar, Vakıflar ve Sosyal Adalet’ başlığıyla yayınlanan ve takip eden yıllarda Türkiye’de Bireysel Bağışçılık ve Hayırseverlik ismini alan rapor, TÜSEV’in Türkiye’de bireysel bağışçılığı artırma hedefine yönelik tasarladığı faaliyetlere bir kaynak sunmasının yanı sıra, kaynak geliştirme yöntemleri arasında bireysel bağışçılığa yer veren kuruluşlar için de önemli bir yayın. Bireysel bağışçılık alanını kapsamlı bir perspektifte mercek altına alan rapor ayrıca Türkiye’yi bu konu başlığında inceleyen tek kaynak olarak küresel ölçekteki incelemeler ve raporlar için de temel bir bilgi kaynağı.

Koç Üniversitesi Sivil Toplum ve Hayırseverlik Araştırmaları Merkezi’nden Prof. Dr. Ali Çarkoğlu ve Doç. Dr. Selim Erdem Aytaç tarafından hazırlanan Türkiye’de Bireysel Bağışçılık ve Hayırseverlik 2021 Raporu daha önceki yıllarda olduğu gibi bireysel bağışçılık alanına dair güncel veriyi sunarken, 15 sene gibi geniş bir aralıkta konudaki değişimleri izleme, yorumlama ve alanı geliştirmek için yapılabilecekleri düşünmeye dair bir başlangıç noktası olma özelliğini de taşıyor.

Rapora dönecek olursak... Raporda, kuruluşlarda gönüllülük yapmanın ardında yatan sebeplere baktığımızda, ilk sırada "Bu gönüllü çalışmadan kişisel olarak haz alıyor olmam" diyenler yüzde 19 ile ilk sırada yer alıyor. "Bu gönüllü çalışmanın toplumsal gelişimimize katkıda bulunması" diyenler ise yüzde 15 ile ikinci sırada. Gönüllülük çalışmalarına toplumun değer verdiğini düşünenlerin oranına baktığımızda ise yüzde 11 olduğunu görüyoruz. Başka insanlarla tanışıp birlikte çalışmak için gönüllülük yapanların da oranı yüzde 11. Gönüllülüğü insanların ihtiyaçlarına cevap verdiği için yapanların oranı ise yüzde 10. Bunu bir hayat tecrübesi olarak da görenler var ki onlara katılmamak mümkün değil, onların oranı ise yüzde 7.

Raporda sizlerle paylaşmak istediğim başka çarpıcı başlıklar da var. Son 1 yılda sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerine katılım oranına baktığımızda yüzde 13 ile gönüllülük üçüncü sırada yer alıyor. Son 1 ayda bir kuruluş için gönüllü zaman ayıranların

oranı ise yüzde 6.

Gönüllü katılıma yönelik kuruluşlarda faaliyetlere katılmama sebeplerinin başında ise, yüzde 29 ile "Bu tür faaliyetlere ayıracak param yok", yüzde 17 ile "Bu faaliyetler şeffaf şekilde yapılmıyor", yüzde 14 ile "Bu kuruluşlara güven duymuyorum", yüzde 9 ile "Bu faaliyetlerin bana bir faydası yok", yüzde 9 ile "Bu faaliyetlere ilgi duymuyorum" yanıtları geliyor.

Yazımın başındaki sorumu hatırladınız mı? Peki siz en son, ne zaman ve kimin için gönüllülük yaptınız?

Unutmadan, hatırlatmakta fayda var. 5 Aralık Dünya Gönüllüler Günü... Siz 'dünyanın en büyük 9'ncü ülkesi olan gönüllüler' ülkesinin bir vatandaşı olmak için ne bekliyorsunuz? Bunun için vizeye ya da pasaporta ihtiyacınız yok. Tek ihtiyacınız olan 2 kelimelik parolayı söylemek: "Dayanışma güçlendirir" ...

Dr. Aylin Löle, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü mezunu. Aynı üniversitede Basın Ekonomisi ve İşletmeciliği alanında önce yüksek lisansını, 2012 yılında da doktora çalışmasını tamamladı. 1995 yılında



Dünya Gazetesi'nde başladığı gazeteciliğe sırasıyla Kanal E Televizyonu, Business Week, Capital, Power Dergisi, Vatan Gazetesi, Platin Dergisi ve Akşam Gazetesi'nde devam eden Löle, Sürekli Basın Kartı sahibi. İş'te Kadının Gücü, 'Kurumsal Vatandaş' ve Sosyal Sorumluluk Okulu adlı yayınlanmış üç kitabı bulunan Dr. Löle, Boğaziçi Üniversitesi'nde de Liderlik ve Girişimcilik Okulu'nun yanı sıra Sosyal Sorumluluk Okulu adıyla da sertifika programları düzenliyor.

2013 yılından bu yana, şirketlere kurumsal sosyal sorumluluk ve sosyal fayda projeleri danışmanlığı yapan Dr. Löle, halen Türkiye'nin yanı sıra yurtdışında da sosyal fayda projelerinin danışmanlığını yürütüyor. Söz konusu projelerle IPRA Golden Awards, Stevie İş Ödülleri, Peer Awards, PR News gibi çok sayıda prestijli ödüllerin alınmasına katkıda bulunan Dr. Löle, Edirne Lisesi Vakfı Mütevelli Üyesi, Kapsayıcı Büyüme Derneği kurucu üyeliğinin yanı sıra, Geleceğe Dokunan Anneler Projesi'nin de Danışma Kurulu üyeliğini yürütüyor.

2019 yılında toplumsal cinsiyet eşitliği bilincinin yaygınlaşması için sosyal girişim Awen for Us'ı (www.awenforus.com) kuran Dr. Löle, sürdürülebilirlik, kapsayıcılık, çeşitlilik ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında şirketlere danışmanlık veriyor.